

Posolstvo Svätého Otca Františka

na 37. svetové dni mládeže 2022 – 2023

Mária vstala a ponáhľala sa (porov. *Lk 1, 39*)

Milí mladí priatelia!

Téma Svetových dní mládeže v Paname bola: „*Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova*“ (*Lk 1, 38*). Po tomto stretnutí sme sa vydali na cestu k novému cieľu – Lisabonu 2023 – a odvtedy zaznieva v našich srdciach naliehavá Božia výzva, aby sme *vstali*. V roku 2020 sme rozjíмали nad Ježišovými slovami: „*Mládenec, hovorím ti, vstaň!*“ (*Lk 7, 14*). A minulý rok nás inšpirovala postava sv. Pavla apoštola, ktorému zmŕtvychvstalý Kristus povedal: *Vstaň! Ustanovím ťa za svedka toho, čo si videl* (porov. *Sk 26, 16*). V etape, ktorá nám ešte ostáva, kým dorazíme do Lisabonu, budeme kráčať spoločne s Pannou z Nazareta, ktorá hneď po zvestovaní vstala a ponáhľala sa (porov. *Lk 1, 39*), aby pomohla svojej sesternici Alžbete. Tieto tri témy spája sloveso *vstať*, teda výraz, ktorý má tiež význam „vstať z mŕtvych“, „prebudiť sa k životu“.

V tejto ťažkej dobe, keď ľudstvo prežíva traumu z pandémie a je zmietané vojnovou drámou, otvára Mária pre všetkých – a osobitne pre vás, ktorí ste mladí tak ako ona – cestu blízkosti a stretnutia. Dúfam a pevne verím, že skúsenosť, ktorú mnohí z vás zažijú v auguste budúceho roku v Lisabone, bude znamenať nový začiatok pre vás mladých a spolu s vami aj pre celé ľudstvo.

Mária vstala

Po zvestovaní sa mohla Mária sústrediť len na seba, na svoje starosti a obavy vyplývajúce z jej nového stavu. Ale nie, ona úplne dôveruje Bohu. Myslí skôr na Alžbetu. Vstane a vychádza na slnečné svetlo, kde je život a pohyb. Hoci anjelovo šokujúce zvestovanie spôsobilo v jej plánoch „zemetrasenie“, mladú ženu to neparalyzuje, pretože je v nej Ježiš, moc vzkriesenia. Už nosí v sebe obetovaného Baránka, ktorý je však stále živý. Vstane a dá sa do pohybu, pretože si je istá, že Boží plán je pre jej život tým najlepším možným plánom. Mária sa stáva Božím chrámom, obrazom Cirkvi na ceste; Cirkvi, ktorá vychádza a dáva sa do služby; Cirkvi, nositeľky dobrej zvesti!

Zažiť prítomnosť vzkrieseného Krista vo vlastnom živote, stretnúť ho „živého“, to je najväčšia duchovná radosť, je to výbuch svetla, ktorý nikoho nemôže nechať „nehybného“. Človeka to okamžite uvedie do pohybu a núti ho priniesť túto novinu iným, svedčiť o radosti

z tohto stretnutia. To je to, čo núti prvých učeníkov v dňoch po zmŕtvychvstaní, aby sa náhlili: „Rýchlo vyšli z hrobu a so strachom i s veľkou radosťou bežali to oznámiť jeho učeníkom“ (Mt 28, 8).

V rozprávaniach o vzkriesení sa často používajú dve slovesá: *zobudiť sa* a *vstať*. Nimi nás Pán vyzýva, aby sme vyšli na svetlo, aby sme sa ním nechali viesť a prekročili prah všetkých našich zatvorených dverí. „Je to významný obraz pre Cirkev. Aj my ako Pánovi učeníci a kresťanské spoločenstvo sme povolani rýchlo vstať, vstúpiť do dynamizmu vzkriesenia a nechať sa Pánom viesť po cestách, ktoré nám chce ukázať“ (Homília na slávnosť svätých Petra a Pavla, 29. júna 2022).

Pánova matka je vzorom mladých ľudí v pohybe, nie nehybne sediacich pred zrkadlom a rozjímajúcich nad vlastným obrazom alebo „uväznených“ v sociálnych sieťach. Je úplne zameraná navonok. Je to paschálna žena, ktorá je neustále v stave exodu, v stave vychádzania zo seba k veľkému Druhému, ktorým je Boh, a k druhým, svojim bratom a sestrám, najmä k tým, ktorí to najviac potrebujú, ako jej sesternica Alžbeta.

...a ponáhľala sa

Svätý Ambróz Milánsky vo svojom komentári k Lukášovmu evanjeliu píše, že Mária sa ponáhľala do hornatého kraja, „pretože sa tešila z prisľúbenia a túžila nábožne vykonať túto službu, s elánom vychádzajúcim z jej vnútornej radosti. Kam inam by sa teraz, naplnená Bohom, mohla ponáhľať, než „nahor“? Milosť Ducha Svätého nezahŕňa nijakú ťažkopádnosť“. Máriina náhlivosť je teda náhlivosťou ohľaduplnej služby, radostného ohlasovania a pohotovej odpovede na milosť Ducha Svätého.

Pre Máriu bola potreba jej staršej sesternice výzvou. Necúvla, nezostala ľahostajná. Myslela viac na iných než na seba. A to dodalo jej životu dynamiku a nadšenie. Každý z vás si môže položiť otázku: Ako reagujem na potreby, ktoré vidím okolo seba? Napadne mi hneď „dobrý dôvod“, aby som vycúval, alebo sa o ne zaujímam a dávam sa k dispozícii? Nemôžete, samozrejme, vyriešiť všetky problémy sveta. Môžete však začať od tých, ktoré sú vám najbližšie, od problémov vo vašej krajine. Matke Tereze raz povedali: „To, čo robíš, je len kvapka v mori“. A ona odpovedala: „Ale keby som to neurobila, oceán by mal o jednu kvapku menej.“

V prípade konkrétnej a naliehavej potreby sa musí konať rýchlo. Koľko ľudí na svete čaká na návštevu niekoho, kto sa o nich postará! Koľko starých ľudí, chorých, väzňov, utečencov potrebuje náš súcitný pohľad, našu návštevu, brata či sestru, ktorí by prelomili bariéru ľahostajnosti!

Aké „nutkanie“ vás poháňa, milí mladí priatelia? Čo spôsobuje, že cítite takú nutnosť sa pohnúť, že nedokázate ostať stáť na mieste? Mnohí ľudia, ktorých postihli také veci ako pandémia, vojna, nútená migrácia, chudoba, násilie, klimatické katastrofy, si kladú otázku: Prečo sa to deje práve mne? Prečo práve ja? Prečo práve teraz? A tak ústredná otázka nášho života znie: *pre koho* som tu? (porov. apoštolskú posynodálnu exhortáciu *Christus vivit*, 286).

Náhlivosť mladej ženy z Nazareta je náhlivosťou tých, ktorí dostali od Pána výnimočné dary a nemôžu konať inak, ako podeliť sa o ne a nechať prúdiť nesmiernu milosť, ktorú okúsili. Je to náhlivosť tých, ktorí vedia uprednostniť potreby druhých pred svojimi vlastnými. Mária je príkladom mladého človeka, ktorý nestráca čas usilovaním sa o pozornosť alebo uznanie druhých – ako sa to stáva, keď sme závislí od „lajkov“ na sociálnych sieťach –, ale usiluje sa o skutočné spojenie, ktoré vychádza zo stretnutia, zo vzájomného zdieľania, z lásky a služby.

Od zvestovania, odvtedy, ako sa prvýkrát vydala na cestu, aby navštívila svoju sesternicu, neprestáva Mária prekonávať priestor a čas, aby navštívila svoje deti, ktoré potrebujú jej starostlivú pomoc. Ak na našej ceste *prebýva Boh*, vedie nás to priamo k srdcu každého z našich bratov a sestier. Koľko svedectiev nám prinášajú ľudia, ktorých „navštívila“ Mária, Ježišova a naša Matka! Na koľkých odľahlých miestach na zemi navštívila Mária v priebehu stáročí svoj ľud – cez zjavenia alebo osobitné milosti! Na tejto zemi sotva existuje miesto, ktoré by nenavštívila. Božia Matka kráča uprostred svojho ľudu poháňaná starostlivou nehou a berie na seba naše starosti a ťažkosti. A všade tam, kde je jej zasvätený pútnický chrám, kostol alebo kaplnka, sa hrnú jej deti vo veľkom počte. Koľko prejavov ľudovej zbožnosti! Púte, slávnosti, modlitby, sväté obrazy v domoch a mnohé iné, to sú konkrétne príklady živého vzťahu medzi Pánovou matkou a jeho ľuďom, navštevujúcimi sa navzájom!

Dobry zhon nás vždy posúva nahor i k sebe navzájom

Dobry zhon nás vždy posúva nahor i k sebe navzájom. No existuje aj nedobry zhon, ktorý nás vedie k tomu, že žijeme povrchno, berieme všetko na ľahkú váhu, bez záväzkov a zainteresovanosti; bez toho, aby sme sa skutočne venovali tomu, čo robíme; zhon, v ktorom žijeme, študujeme, pracujeme, stretávame sa s inými bez toho, aby sme pritom zapojili aj hlavu, nieto ešte srdce. Môže sa to stať v medziľudských vzťahoch: v rodine, keď nikdy skutočne nepočúvame druhých a nevenujeme im čas; v priateľských vzťahoch, keď očakávame, že nás priateľ bude baviť a uspokojovať naše potreby, no ak vidíme, že on je v kríze a potrebuje nás, hneď sa mu vyhýbame a ideme za iným; ba dokonca aj v partnerských

vzt'ahoch, medzi snúbencami, keď málokto z nich má trpezlivosť dôkladne spoznať a pochopiť toho druhého. Rovnaký postoj sa môže prejavíť aj v škole, v práci a v iných oblastiach každodenného života. No všetko to, čo prežívame v takejto náhlivosti, len ťažko prinesie ovocie. Existuje riziko, že to zostane sterilné. Dočítame sa o tom v *Knihe prísloví*: „*Úsilie pričinnivého (vedú ho) vždy k zisku, lež každého, kto by rád rýchlo nahonobiť, (vedú) k veľkej chudobe*“ (21, 5).

Keď Mária konečne príde do domu Zachariáša a Alžbety, odohrá sa nádherné stretnutie! Alžbeta zažila zázračný Boží zásah, keď jej Boh v starobe daroval syna. Mala by všetky dôvody hovoriť najskôr o sebe, no nie je zameraná na seba, lež s otvorenou náručou ide privítať svoju mladučkú sesternicu a plod jej lona. Len čo Alžbeta začuje jej pozdrav, naplní ju Duch Svätý. Takéto prekvapenie a vyliatie Ducha sa deje vtedy, keď zažívame skutočnú pohostinnosť, keď do centra pozornosti staviame hosťa, a nie seba. Vidíme to aj v príbehu o Zachejovi. V Lukášovi 19, 5 čítame: „*Keď Ježiš prišiel na to miesto, pozrel sa hore a povedal mu: ‚Zachej, pod' rýchlo dolu, lebo dnes musím zostať v tvojom dome!‘ On chytro zišiel a prijal ho s radosťou.*“

Mnohým z nás sa stalo, že nám Ježiš nečakane vyšiel v ústrety: po prvýkrát sme u neho zažili blízkosť, úctu, nijaké predsudky a odsudzovanie, ale milosrdný pohľad, s ktorým sme sa u iných nikdy nestretli. No nielen to. Cítili sme, že Ježišovi nestačí pozeráť sa na nás len z diaľky, ale chce byť s nami, chce s nami zdieľať svoj život. Radosť z tejto skúsenosti v nás vzbudila túžbu prijať ho, naliehavú potrebu byť s ním a lepšie ho spoznať. Alžbeta a Zachariáš prijali Máriu a Ježiša! Učme sa od týchto dvoch starých ľudí, čo znamená pohostinnosť! Spýtajte sa svojich rodičov a starých rodičov, ako aj starších členov vašich spoločenstiev, čo pre nich znamená byť pohostinný voči Bohu a voči druhým. Dobro urobíte, ak si vypočujete skúsenosti tých, ktorí boli pred vami.

Milí mladí, je načas, aby sme sa opäť náhlivo vydali na cestu ku konkrétnym stretnutiam; na cestu, kde opravdivo prijmemé tých, ktorí sú iní ako my, ako sa to udialo medzi mladučkou Máriou a oveľa staršou Alžbetou. Len tak prekonáme vzdialenosti – medzi generáciami, medzi spoločenskými triedami, medzi etnickými skupinami a kategóriami všetkého druhu – ba prekonáme aj vojny. Mladí ľudia sú vždy nádejou na novú jednotu roztriešteného a rozdeleného ľudstva. Ale len ak majú pamäť, len ak počúvajú drámy a sny starých ľudí. „Nie je náhodou, že vojna sa vrátila do Európy v čase, keď vymiera generácia, ktorá ju zažila v minulom storočí“ (*Posolstvo k 2. svetovému dňu starých rodičov a seniorov*). Preto je potrebné spojenectvo medzi mladými a starými, aby sme nezabudli na lekcie z histórie, aby sme prekonali polarizáciu a extrémizmus tejto doby.

Svätý Pavol v *Liste Efezanom* píše: „*V Kristovi Ježišovi ste sa teraz vy, čo ste boli kedysi d'aleko, stali skrze Kristovu krv blízkymi. Ved' on je náš pokoj! On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo*“ (2, 13 – 14). Ježiš je Božou odpoveďou na výzvy, ktorým čelí ľudstvo v každom veku. A túto odpoveď si Mária nesie v sebe, keď ide za Alžbetou. Máriiným najväčším darom pre jej staršiu príbuznú je, že jej prináša Ježiša. Neoceniteľná je, samozrejme, aj konkrétna pomoc. Nič však nemohlo naplniť Zachariášov dom takou veľkou radosťou a tak zmysluplne ako Ježišova prítomnosť v lone Panny, ktorá sa stala príbytkom živého Boha. V tomto hornatom kraji Ježiš svojou prítomnosťou vyslovuje svoju prvú „kázeň na vrchu“ bez toho, aby povedal čo len slovo: v tichosti ohlasuje blahoslavenstvo maličkých a pokorných, ktorí sa zverujú Božiemu milosrdenstvu.

Moje poslanstvo pre vás, mladí ľudia, veľké poslanstvo, ktorého nositeľkou je Cirkev, je Ježiš! Áno, on sám, jeho nekonečná láska ku každému z nás, jeho spasenie a nový život, ktorý nám dal. A Mária je nám vzorom, ako prijať tento nesmierny dar do nášho života a odovzdať ho druhým, aby sme sa stali nositeľmi Krista, nositeľmi jeho súciteľnej lásky, jeho veľkodušnej služby trpiacemu ľudstvu.

Všetci spoločne kráčajme do Lisabonu!

Mária bola dievčina ako mnohé z vás. Bola jednou z nás. Biskup Tonino Bello o nej napísal: „Svätá Mária, [...] dobre vieme, že si bola predurčená plaviť sa na širom mori. Ale ťa nútime plaviť sa pri pobreží, nie je to preto, že by sme ťa chceli znížiť na úroveň našej malej pobrežnej plavby. Je to preto, aby sme si aj my, keď ťa uvidíme tak blízko brehov našej skl'účenosti, uvedomili, že sme povolaní vydať sa na plavbu oceánom slobody, ako ty“ (*Maria donna dei nostri giorni*, San Paolo, Cinisello Balsamo 2012, 12 – 13).

Z Portugalska, ako som pripomenul v prvom poslanstve tejto trilógie, sa v 15. a 16. storočí vydalo na cestu do neznámeho sveta mnoho mladých ľudí – medzi nimi mnohí misionári a misionárky –, aby sa podelili o svoju skúsenosť s Ježišom aj s inými ľuďmi a národmi (porov. *Posolstvo na SDM 2020*). A práve túto krajinu sa Mária rozhodla navštíviť na začiatku 20. storočia, keď z Fatimy odovzdala všetkým generáciám mocné a ohromujúce poslanstvo Božej lásky, vyzývajúcej k obráteniu, ku skutočnej slobode. Každého z vás srdečne pozývam na veľkú medzikontinentálnu púť mladých, ktorá vyvrcholí Svetovými dňami mládeže v Lisabone v auguste budúceho roka, a pripomínam, že 20. novembra, na slávnosť Krista Kráľa, budeme v jednotlivých cirkvách na celom svete sláviť svetový deň mládeže. V tejto súvislosti môže byť pre všetkých, ktorí sa venujú službe mládeži, veľkou pomocou

nedávny dokument Dikastéria pre laikov, rodinu a život – *Pastoračné usmernenia pre slávenie svetového dňa mládeže v partikulárnych cirkvách.*

Drahí mladí, snívam o tom, že na svetových dňoch mládeže opäť zažijete radosť zo stretnutia s Bohom a so svojimi bratmi a sestrami. Po dlhých obdobiach odstupu a izolácie – s Božou pomocou –v Lisabone spoločne znovu objavíme radosť z bratského objatia medzi národmi a generáciami; objatia zmierenia a pokoja, objatia nového misijného bratstva! Nech Duch Svätý zapáli vo vašich srdciach túžbu vstať a radosť z toho, že všetci spoločne kráčame synodálnym štýlom a opúšťame falošné hranice. Teraz je čas povstať! Rýchlo vstaňme! A tak ako Mária aj my nosme Ježiša v sebe, aby sme ho sprostredkovali všetkým! V tomto krásnom období vášho života choďte vpred, neodkladajte to, čo vo vás Duch môže vykonať! Zo srdca žehnám vašim snom a krokom.

V Ríme pri sv. Jánovi v Lateráne 15. augusta 2022, na slávnosť Nanebovzatia Panny Márie

FRANTIŠEK